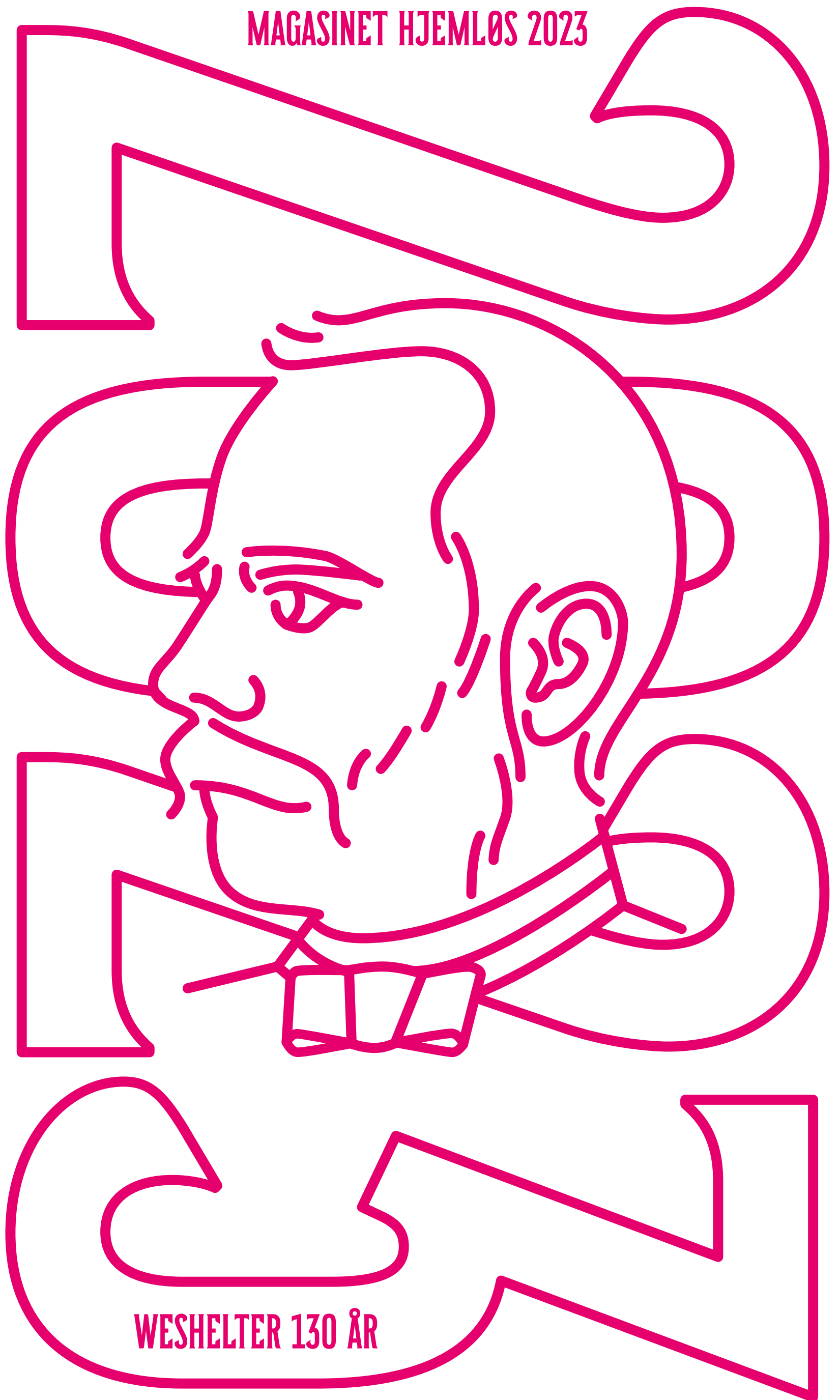

MAGASINET HJEMPLØS 2023

WESHELTER 130 ÅR

INDHOLD

- 3 VÆRDIGHED I 130 ÅR
- 4 NAPOLEON BANG: FILANTROP OG ILDSJÆL
- 6 TIDSLINJE
- 10 “JEG ER EN SURVIVOR”
- 12 HVAD BETYDER VÆRDIGHED FOR DIG?
- 14 REGNBUENS FARVER SKINNER MINDRE
PÅ UDSATTE LGBT+ PERSONER
- 16 “JEG KAN MÅSKE LETTE KAMPEN FOR ANDRE”
- 19 VÆRDIGHED ER AT BIDRAGE
- 20 LÆGE I NY FLEX ALMEN PRAKSIS: “JEG HAR
ALDRIG LAVET NOGET LÆGEARBEJDE, DER
HAR VÆRET LIGE SÅ MENINGSFYLDT”

KOLOFON

Tekster: Jane Fogedby, Cecilie Krabbe,
Rasmus Slotø, Kasper Waale og Ole
Abildgaard Mikkelsen (ansvarshavende)
Fotos: Jonas Waagner Mikkelsen,
Joachim Rode, Rasmus Slotø,
Kasper Waale, Wilfred Gachau,
WeShelter, Johannes Hauerslev/
Københavns Museum og Olivia Loftlund/
AmagerLIV.

Grafisk formgivning: Peter Folkmar
Skrifttyper: AT Shelter og Spectral
Tryk og distribution: Stibo A/S
Oplag: 4.000
ISSN: 0906-3471

115. årgang

WeShelter en del af Fonden
Missionen blandt Hjemløse

Udgivet af WeShelter,
Gl.Køge Landevej 137, 2500 Valby.
www.weshelter.dk

VÆRDIGHED

OLE ABILDGAARD MIKKELSEN,
DIREKTØR, WESHELTER – EN DEL
AF FONDEN MISSIONEN BLANDT
HJEMLØSE
FOTO: WILFRED GACHAU

Ja, i år er et helt særligt år. Fonden Missionen blandt Hjemløse fylder nemlig 130 år. Derfor er det en stor glæde for mig at byde velkommen til dette jubilæumsnummer af Magasinet Hjemløs, hvor vi sammen skal dykke ned i, hvordan vi i 130 år har kæmpet for værdige liv for de mest udsatte mennesker i Danmark.

Fra dengang, hvor vores navn var “Faldne Mænds Redning”. Til i dag, hvor vi er kendte som WeShelter.

Vi starter i 1893, hvor vi inviterer dig med tilbage i historien i fodsporene af skolebestyreren Napoleon Bang, der efter mødet med Københavns – som det står beskrevet – *fattige, forhutlede og fordrukne hjemløse mænd* lagde hjørnestenen til WeShelters kamp mod hjemløshed, ensomhed og psykisk mistrivsel anno 2023.

Det enkelte menneskes værdighed var for Napoleon Bang et pejlemærke for al hans virke.

Napoleon Bang dedikerede derfor sit liv til at skabe værdige liv for samfundets mest udsatte mennesker. Og det er hans mission, jeg sammen med mine kolleger stadig kæmper for, når vi i dag arbejder for, at hjemløse og udsatte kan leve et værdigt og meningsfuldt liv.

Sammen med Napoleon Bang rejser vi i årets magasin gennem tiden og WeShelters udvikling gennem 130 år.

Du kan blandt andet læse et interview med Amalie Olga Lyngsted, der fortæller om sin forskning i Napoleon Bangs virke. Og du kan se billeder fra arbejdet blandt mennesker i hjemløshed fra vores første år. Billeder som både vækker medfølelse og beundring over den udvikling, som det danske samfund er gennemgået siden da.

I magasinet kan du også komme på en rejse tilbage i livet med Mads og Bjørn. To unge mennesker, som begge har levet i hjemløshed, og i dag kæmper hårdt for at skabe sig et godt og værdigt liv i egen bolig. Et værdigt liv, som de fortjener lige så meget, som alle andre unge mennesker.

I WeShelter træder frivillige og ansatte i dag fortsat i Napoleon Bangs fodspor, når de hver dag på herberger, væresteder og i frivillige indsatser hjælper hjemløse og udsatte til et bedre liv. Du kan møde nogle af dem i magasinet, og få deres svar på: “Hvad betyder værdighed for dig?”

Jeg er stolt over, at vi i over 130 år har kæmpet for værdige liv for hjemløse og udsatte. Men vi har ikke kunne klare det alene, så derfor sender jeg også stor taknemmelighed til alle, som gennem årene har taget del i kampen for værdige liv til hjemløse og udsatte.

For os i WeShelter er samarbejde en kerneværdi. Vi sætter derfor stor pris på vores mange gode samarbejder. Både dem der udspiller sig i hverdagens sociale arbejde på herberger og væresteder. Og for samarbejdet med politikere, embeds personer, fonde og andre organisationer om at skabe bedre forhold for hjemløse og udsatte.

Min tak går derfor til vores mange samarbejdspartnere, der på hver deres måde og fra deres ståsted er med til at tage kampen mod hjemløshed, ensomhed og psykisk mistrivsel op.

Takken går også til de mange, der gennem årene har støttet vores arbejde økonomisk. Uden den, havde vi ikke været, hvor vi er i dag.

Min tak for støtten går til fonde og virksomheder. Til kommuner, region og stat. Og ikke mindst til mennesker fra hele Danmark, som med næstekærlighed og generøsitet støtter vores arbejde. Med jeres opbakning kan vi i dag og i fremtiden blive ved med at kæmpe for at skabe værdige liv for hjemløse og udsatte.

Mit **jubilæumsønske** til dig er, at du, i anledningen af vores 130-års fødselsdag, vil støtte vores arbejde med en donation på 130 kr. eller lige det beløb, som du kan undvære. Se hvordan på magasinet bagside. Det håber jeg, du vil gøre, så vi kan fortsætte vandringen i Napoleons Bangs fodspor. Og også i fremtiden kæmpe for værdige liv til hjemløse og udsatte.

GOD LÆSELYST!

I 130 ÅR

NAPOLEON BANG: FILANTROP OG ILDSJÆL

**Tag med på en rejse tilbage til industri-
aliseringens København og mød Napoleon
Bang, der dedikerede sit liv til at hjælpe
samfundets mest udsatte mennesker og
lagde hjørnестenen til WeShelter.**

TEKST: KASPER WAALE

FOTO: KASPER WAALE OG WESHELTER

På Israels Plads i indre København ligger missionshuset Bethesda som en åndelig kontrast til naboerne i de travle torvehaller. Det var her, at en mand ved navn Napoleon Bang afholdt det første af en række ”Møder for Hjemløse Mænd” en efterårsdag for 130 år siden.

Til møderne fik de fremmødte næring til både krop og sjæl. Der var nemlig både mad og drikke og guds ord på menuen. Møderne voksede sig hurtigt store, og få år efter det første møde blev afholdt d. 25. oktober 1893, oprettede Napoleon foreningen Faldne Mænds Redning. Hermed var hjørnестenen lagt til den organisation, som i dag er kendt som WeShelter.

Men hvem var Napoleon Bang egentlig, og hvorfor viede han sit liv til at hjælpe hjemløse og andre udsatte mennesker? Til at svare på dette har jeg talt med historiker og Ph.d studerende Amalie Olga Lyngsted, som undersøger Napoleon Bang og hans virksomhed som en del af sin forskning. Så spænd sikkerhedsselen, mærk historiens vingesus og tag med på en tidsrejse til København anno 1893.

MØDET MED FATTIGDOM

Napoleon Bang kom til verden i 1859 på Christianshavn, en af datidens fattigste bydele i København. Her boede han i forskellige lejligheder med sine forældre og brødre, som med undtagelse af moren, ernærede sig inden for søfart. Faren som skibsfører og brødrene som styrmænd. Også Napoleon prøvede en overgang kræfter med livet på havet som assistent i det Kongelige Grønlandske Handelsselskab, hvor hans far var skibsfører.

Napoleon Bangs familie var ikke velhavende, men de havde sandsynligvis tilstrækkelige midler til dagen og vejen. Da familien flytter til et af de fattigste kvarterer på Christianshavn i 1885, bliver Napoleon dog uden tvivl konfronteret med ekstrem fattigdom og armod, fortæller Amalie Olga Lyngsted:

“Napoleon og familien kommer stort set til at bo lige op og ned ad en såkaldt pjaltenborg, som er sådan nogle kummerlige slumboliger. I nærheden af hjemmet er der også en fattiggård, og det er tæt på Christianshavns fængsel. Så her forestiller jeg mig, at han virkelig er blevet konfronteret med en voldsom fattigdom”.

Mødet med ekstrem fattigdom kan meget vel have tændt en gnist i Napoleon Bang. Men allerede flere år inden tilværelsen i en af Christianshavns mest barske kvarterer, peger skriftlige kilder fra samtiden på, at Napoleon Bang havde en interesse i at hjælpe mennesker på kanten af samfundet. I en skriftlig kilde fra 1904 beskriver Napoleon Bang, at han allerede i sin spæde barndom fik vakt sin interesse for mennesker i hjemløshed med en beretning om uhumske forhold i et logihus. I samme kilde beskriver han, hvordan besøg i logihuse i 1883 gav ham indblik i livet blandt sultne og forkomne mennesker og plantede frøene til sine møder for hjemløse.

EN BY MED TO SIDER

I anden halvdel af 1800-tallet gennemgår København en rivende udvikling. Industrialiseringen tager fart, folk flytter fra landet i håb om at finde arbejde på fabrikkerne, og byens befolkningstal vokser. Efter nedlæggelsen af byens volde i 1850'erne, der får nye brokvarterer som Nørrebro og Vesterbro til at skyde frem, eksploderer byens befolkningstal. Udviklingen kommer en del af befolkningen til gode, men den har også en slagside:

“Der er mennesker, der bliver forholdsvis rige, men det er også en periode, hvor befolkningstætheden stiger, og der opstår store arbejder- og slumkvarter. Man har sådan noget som Frederiksstaden ved Amalienborg og det Franske kvarter ved søerne, hvor overklassen hører til, og bare et stenkast derfra ligger der nogle virkelig heftige slumkvarterer. Man skal ikke gå ret langt ned ad en gade, før man er i et nyt kvarter, hvor verden ser væsentligt anderledes ud”, fortæller Amalie Olga Lyngsted.

I det hele taget fylder fattigdom og nød meget i gadebilledet i København. I 1880'erne er arbejdsløsheden på op mod 25%, og et offentligt socialt sikkerhedsnet er stort set fraværende. Det betyder, at vejen fra en værdig tilværelse til hjemløshed er kort, forklarer Amalie Olga Lyngsted:

“Det kan være et velstående middelklassemenneske, der bliver syg og ikke har råd til at komme på det fine Frederiks Hospital og derfor må nøjes med at få ophold på fattiglemmeafdelingen på almindeligt hospital eller ende på gaden. Det kan også være en hustru til en velhavende mand, som bliver enke og ikke kan gifte sig igen. Hvis ikke du har et lokalsamfund eller en familie, der kan tage sig af dig, har du et problem”.

HJÆLP TIL DE HJÆLPELØSE

Som københavnere og christianshavner blev Napoleon Bang voksen i en tid, hvor mødet med fattigdom var uundgåeligt. Selvom byen på den ene side var opdelt i pæne kvarterer og slumkvarterer, betød befolkningstætheden også, at fattige logerende ofte delte opgang med velhavende

københavnere. Men Napoleon Bang finder også inspiration til sit hjælpearbejde uden for rigets grænser, hvor den industrielle udvikling også kom med en pris:

“Napoleon var inspireret af en engelsk filantrop ved navn Doktor Barnardo, som gik rundt i Londons slumkvarterer om natten og opsøgte hjemløse. Der er en artikel fra samtiden, hvor Napoleon Bang beskriver, at han går ud kl. 23 om aftenen på Nørrebro og optæller, hvor mange hjemløse han møder og inviterer dem med til møder, hvor de kan få kaffe og te og en gudstjeneste. Og så er det mit indtryk, at rygtet om møderne hurtigt spredte sig”, fortæller Amalie Olga Lyngsted.

Udover at opsøge hjemløse mænd på gader og stræder, er Napoleon Bang også flittig til at bruge pressen til at reklamere for sine møder. I samtidens presse får man også et indtryk af, hvordan Napoleon Bangs hjerte banker for de udstødte og fortabte, som han møder på sine aftenture, og som samfundet har opgivet:

SOM KØBENHAVNER OG CHRISTIANSHAVNER BLEV NAPOLEON BANG VOKSEN I EN TID, HVOR MØDET MED FATTIGDOM VAR UUNDGÅELIGT.

“I samtiden skelner man mellem uværdigt trængende og værdigt trængende. Værdigt trængende er f.eks. ældre og børn, men også midlertidigt arbejdsløse, syge eller mennesker, som af en eller anden årsag bliver nødt til at træde udenfor arbejdsmarkedet og derfor ikke kan forsørge sig selv. Og så er der de uværdige trængende, som er de “drikfældige”, de “vagabonderende” og de “dovne”, fortæller Amalie Olga Lyngsted og fortsætter:

“Napoleon veksler mellem hjemløse og virkelig hjemløse. De virkelig hjemløse, som Napoleon virkelig mener har brug for hjælp, betaler han logiophold for, og han konfiskerer f.eks. ikke alkohol fra dem. Ifølge datidens sladderblade gør det ham uvenner med bestyrelsesmedlemmer på et herberg, hvor han selv sidder i bestyrelsen, og det fører sandsynligvis til, at han åbner herberget Hjemløses Hjem, som er gratis og har åbent hele natten. Det er ikke populært i en tid, hvor dem Napoleon hjælper kategoriseres som uværdigt trængende, og han bliver kritiseret for det i pressen”.

“IKKE MERE KROGEDE END, AT DE KAN RETTES UD IGEN”

I forbindelse med, at Napoleon Bang åbner Hjemløses Hjem i 1897, kommer han i kontakt med udsatte kvinder og børn. Og ligesom hos forbilledet Doktor Barnardo, bliver børnene også en hjertesag for Napoleon Bang. Han begynder at

anbringe børn i plejefamilier og åbner sit første egentlige børnehjem i 1898.

“Han skriver, at børnene ikke er mere krogede end, at de kan rettes ud igen. Tanken er, at mens man med de virkelig hjemløse mænd kun kan afhjælpe den øjeblikkelige nød, kan børnene rent faktisk formes til at blive nyttige samfundsborgere, og det tilter ham”, fortæller Amalie Olga Lyngsted, som i sit studie blandt andet undersøger, hvordan børn og unge mennesker, der blev optaget og anbragt i Napoleon Bangs virksomheds varetægt, oplevede at vokse op dér.

Fra barndommen på Christianshavn til sin død i 1940 i Nordsjælland var Napoleon Bang vidne til en verden i forandring. Revolutionerende teknologiske fremskridt, moderne politiske strømninger og en verdenskrig var blot nogle af de hændelser, der kendetegnede Napoleon Bangs levetid. Gennem hele perioden stod Napoleon Bang dog fast i sit engagement, og hans indignation og indsats for samfundets nødlidende er med rette blevet uløseligt knyttet til hans eftermæle.

I dag holder WeShelter ikke længere møder med kaffe, te og Guds ord for mennesker i hjemløshed og udsathed. Men næstekærlighed og værdighed er stadig blandt drivkræfterne i WeShelters arbejde for at skabe bedre liv for hjemløse og udsatte mennesker.

↑ I 1897 åbner Napoleon Bang herberget Hjemløses Hjem, hvor såkaldte “uværdigt trængende” kan få logi. Fotograferet i perioden 1898-1902.

← I Missionshuset Bethesda på Israels Plads i indre København afholdt Napoleon Bang det første af en række “Møder for Hjemløse Mænd” en efterårsdag for 130 år siden. Fotograferet i perioden 1920-1930.

←← Phd. studerende Amalie Olga Lyngsted med et portræt af Napoleon Bang i favnen i herberget Kollegiet Gl. Køge Landevejs have.

FALDNE MÆND, FLYVENDE HESTE O

25. OKTOBER 1893

Napoleon Bang holder første møde for hjemløse mænd i missionshuset Bethesda.

1896

Organisationen Faldne Mænds Redning oprettes, da møderne for hjemløse mænd har vokset sig store og flere frivillige er blevet en del af arbejdet.

1898-1902

Organisationen skifter navn til Missionen blandt Hjemløse Mænd i København og tilslutter sig Indre Mission i København.

Gårdinteriør fra Krystalgade 24, set fra forhuset ca. 1905.

1906

I et baghus på Krystalgade 24 får mænd i hjemløshed mulighed for at komme i beskæftigelse i et sorteringsværksted for klude og affald. Første redningshjem/herberg for syv personer oprettes i en lejlighed på Skt. Peders Stræde.

1909-1910

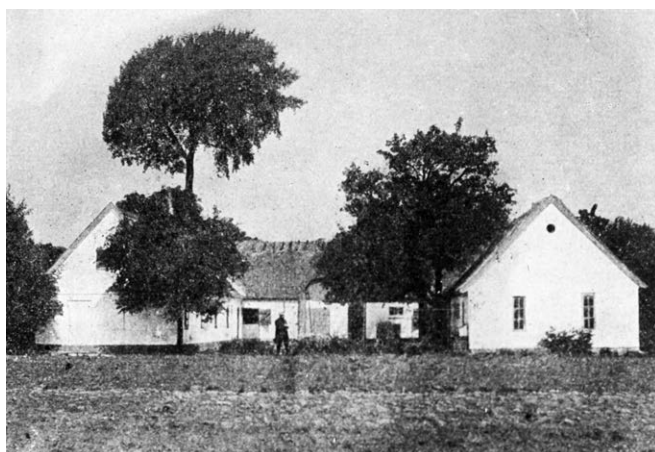
Ejendommen Eskildsgade 17 på Vesterbro købes, omdannes til herberg og indvies under navnet Mændenes Hjem. Alle organisationens aktiviteter samles på adressen.

Nattely i Mændenes Hjem i Eskildsgade 17

Smede- og blikkenslagerværksted i Eskildsgade 17

1915

En gård i Vigerslev købes og indrettes til svineavl og hønseri. Flere hjemløse mænd kommer i beskæftigelse på gården.

G GRØNNE FÆLLESSKABER I 130 ÅR

1923

Naboejendommen til Mændenes Hjem, Eskildsgade 19-21 købes. Ejendommen omdannes fra beværtning til spisehus for hjemløse mænd, og der indrettes senere herbergspladser i baghuset.

4-personers værelse i
Eskildsgade 19-21 ca. 1930

1929

En gård i Hvidovre købes, der både huser svineavl, hønseri og gartneri.

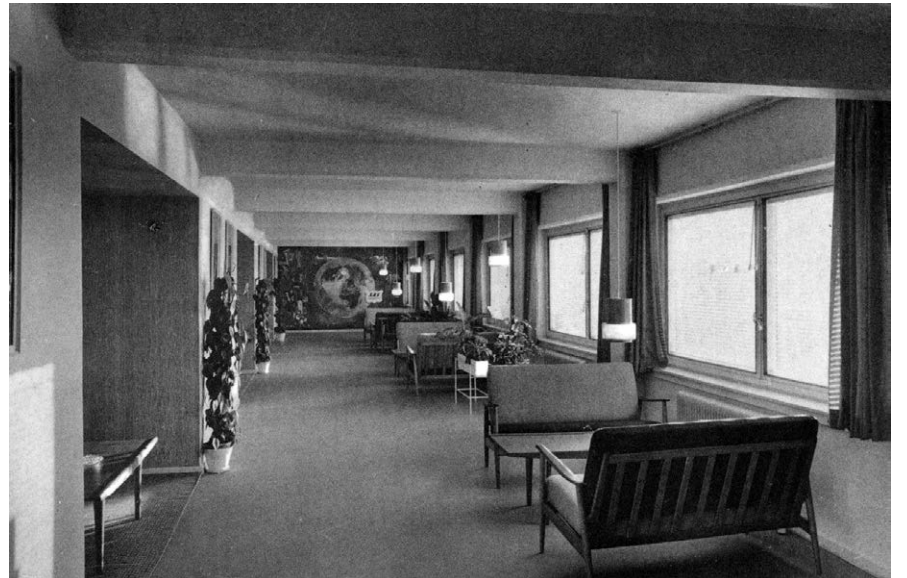
1943

Organisationen fejrer sit 50-års jubilæum.

1960

Mændenes Hjem "flytter" fra Eskildsgade til Lille Istedgade 2. Her hører Mændenes Hjem stadig til.

Fællesrum på herberget
Kollegiet anno 1965

1973

Driften af Københavns Ungdoms- og Arbejderkollegium på Gl. Køge Landevej 137 i Valby overtages og omdannes til herberget Kollegiet Gl. Køge Landevej. I det tidligere lærlinge- og svendehjem indrettes 148 enkeltværelser for hjemløse.

1976

Organisationen ændrer navn fra Missionen blandt Hjemløse Mænd i København til Missionen blandt Hjemløse Mænd.

1981

I erkendelse af, at det ikke kun er mænd, man støder på i det opsøgende arbejde blandt hjemløse, forkortes organisationens navn igen. Denne gang til Missionen blandt Hjemløse.

1990

Værestedet Amadeus åbner i et udsat boligområde i København SV. Amadeus bliver organisationens første værested for socialt udsatte mennesker.

1994

På Enghavevej i København SV indvies Værestedet Pegasus, opkaldt efter den bevingede hest Pegasus fra græsk mytologi.

FALDNE MÆND, FLYVENDE HESTE O

2009

Danmarks første udendørs værested Offsides Sociale Haver bliver en del af organisationen. Herberget RG60 på Nørrebro bliver organisationens første herberg for unge mennesker i hjemløshed.

2014

Det bliver besluttet, at Missionen blandt Hjemløse skal kaldes WeShelter. Navnet skal omfavne, at organisationen arbejder blandt mennesker i udsathed generelt og ikke udelukkende mennesker i hjemløshed.

2015

Værestedet NABO Center Amager bliver en del af organisationen. Her har socialt udsatte fra hele Amager sin daglige gang.

G GRØNNE FÆLLESSKABER I 130 ÅR

2020

Mændenes Hjem bliver en uafhængig og selvstændig organisation. Samarbejdet om frivillige indsatser for bl.a. hjemløse kvinder fortsætter uforandret.

2022

Ungeherberget RG60 flytter til nye lokaler på Østerbro og skifter navn til Ungeherberget Sporsløjfen. WeShelter vinder årets hjemløsepris.

2023

I dag består WeShelter af to herberger, tre væresteder og mere end 200 frivillige, som bygger bro til fællesskaber og tilbyder støtte, omsorg og rådgivning til mennesker i hjemløshed og udsathed.

“JEG ER EN SURVIVOR”

Dette er historien om et ungt menneske, som har taget hånd om sig selv fra en tidlig alder, kæmpet sig ud af hjemløshed og som nu er klar til at starte forfra i eget hjem. Kom med på Mads’ rejse.

TEKST: JANE FOGEDBY
FOTO: RASMUS SLOTØ

“Nå, vil du gerne have en historie?”, siger Mads med sin københavnske accent og ser på mig.

Med et fast håndtryk, smilende øjne og en kæk bemærkning fra Mads, er vores møde godt fra start.

Det er slut marts, og forårssolen varmer rigtig for første gang udenfor caféen, hvor jeg møder Mads. En ung mand, som fra en tidlig alder har taget hånd om sig selv, stået uden et hjem, men nu er klar til at starte forfra igen efter flere år i hjemløshed.

Vi bestiller højbelagt smørrebrød og sætter os sammen, godt pakket ind i tæpper, i caféens gårdhave. Og Mads begynder at fortælle sin historie.

SMIDT UD

I dag er Mads 23 år. Men på trods af sin unge alder har han allerede oplevet livet fra den hårde side, da han for tre år siden pludselig stod uden et hjem.

“Mig og min mor kunne ikke sammen. Vi har haft vores problemer, siden jeg var 13 år. Hun har aldrig sagt, jeg skulle gå i skole. Så jeg tror, jeg havde 80% fravær fra 7. til 9. klasse. Jeg fik bare lov til at gå for mig selv. Men da jeg blev 15-16 år, sagde min mor, at hvis jeg ikke ændrede min stil, så ville jeg blive smidt ud. Jeg havde også lavet en del kriminalitet, så jeg kan da egentlig godt forstå, hvorfor jeg blev smidt ud hjemmefra. Men det er da stadig sørgeligt”, fortæller Mads med en rolig stemme.

Efter Mads blev smidt ud af sin mor, flyttede han ind hos sin moster i tre måneder. Men der var to små børn, så det var ikke den bedste løsning. Men storebroren havde plads.

“Jeg boede sammen med min bror i et lille års tid. Men da han røg i fængsel, så mistede jeg lejligheden. Vi havde lejet den af en af min brors venner, men selvom jeg betalte husleje til min brors ven, så kom fogeden pludselig ud af det blå, og sagde jeg skulle gå”, fortæller Mads.

Med ingen steder at gå hen flyttede Mads på herberg. Først på et herberg udenfor

København, og derefter boede han lidt over to år på Ungeherberget Sporsløjfen, som er en del af WeShelter.

Men i dag, efter flere år uden sit eget hjem, bor Mads i sin egen lejlighed i København. Og han er klar til at starte forfra.

FORFRA

Det er seks måneder siden nu, at Mads fik beskudt om, at han havde fået en ungdomsbolig. Og han er i gang med at bygge sit liv og hverdagen op igen i sin nye lejlighed.

“Ja, det er en superfin lille lejlighed på 37 kvm. Jeg har en seng, som jeg har fået med fra WeShelter. Og så har jeg to borde, som min moster har købt til mig - og en sofa, som jeg selv har skaffet. Det er jo ikke en kæmpe lejlighed, men til gengæld er den nem at gøre ren”, siger Mads med et blink i øjet og tilføjer:

“Så jeg synes ikke, jeg har så meget at klage over. Jeg får det til at fungere. Det bliver jo bedre og bedre med tiden. Men det er første gang, at jeg bor alene, så jeg skal lige finde ud af, hvordan man gør med rutiner og sådan. Men jeg synes, det går fint nok”.

Og efter flere år på herberg skal Mads finde ud af mange ting for første gang i livet.

“Jeg synes, det med mad og kost har været svært. Hvad skal jeg spise? Og hvad giver mening økonomisk, så jeg får noget ud af det sådan rent nærings- og

glædesmæssigt. For mad er jo noget, man bliver glad af. Men pastaretter er billigt. Rugbrødsmadder også. Jeg går gerne i to tre butikker efter gode tilbud, specielt nu hvor det er så dyrt“, siger Mads og tager en stor bid af smørrebrødet med rejer og æg.

Selvom Mads er flyttet i egen lejlighed, så har han stadig en varm kontakt til personalet på Ungeherberget Sporsløjfen. Her smutter han forbi en til to gange om ugen til en kop kaffe og sludder om, hvordan det går i den nye lejlighed. Og så kommer han stadig i den sociale madklub om onsdagen, hvor frivillige fra WeShelter tilbereder aftensmad sammen med de unge herbergsbeboere og spiser i fællesskab.

Personalet på ungeherberget har også arbejdet på at skabe en god relation mellem Mads og hans nye bostøtte fra Københavns Kommune. Således at Mads får den rigtig hjælp til at komme godt i gang med livet på egen hånd.

PLANEN

For det er ikke kun indkøb af mad, som Mads skal have styr på for første gang. Sammen med en bostøtte fra Ungeindsatsen i Københavns Kommune har han også lagt en plan for at finde et arbejde.

“Jeg har søgt lidt forskelligt, efter jeg fik mit sociale frikort, men det er lidt svært, når det eneste jeg har lavet i livet, det kan jeg ikke skrive på mit CV“, siger Mads og tilføjer:

“Men mig og min bostøtte fra Københavns Kommune har lagt en super fin plan, synes jeg. Faktisk skal jeg til job-samtale på et plejehjem på mandag, hvor jeg skal hjælpe med nogle praktiske opgaver i køkkenet. Og hvis der er tid, så kan jeg også sætte mig med de ældre og ryge en smøg og drikke en kop kaffe. Så det håber jeg at få, det kan jo være det er det, man har lyst til at lave videre i livet“.

Udover at finde job, så er Mads også i gang med at finde ud af, om han har ADHD. I den forbindelse har han talt

med en psykolog og skal nu have sin egen læge til at stille diagnosen. Mads vil ikke have diagnosen for at få medicin, men i stedet handler det om at forstå sig selv.

“Altså, jeg synes ikke rigtig medicin giver nogen mening nu, hvor jeg snart bliver 24 år. For mig er det mere en anerkendelse på en eller anden måde. Og lære at forstå mig selv, og hvorfor jeg reagerer sådan og sådan. Ja, finde ud af hvordan man bedre kan styre sit liv. Jeg tænker også, at jeg kan bruge den viden, når jeg skal ud til en arbejdsgiver“, siger Mads.

Og sidste del af planen er at stoppe med at ryge hash.

“Jeg røg min første joint, da jeg var 12 år. Og så startede jeg rigtig med at ryge, da jeg var 15-16 år og har røget siden. Min storebror og min far har solgt hash, så jeg så min første klump hash, da jeg var seks år gammel hos min far, hvor jeg var hver anden weekend. Så det har altid være en del af mit liv. Men nu har jeg ikke røget de sidste par uger“, fortæller Mads.

ET VÆRDIGT LIV?

Spørger du Mads, om han føler han har et værdigt liv, så kommer svaret hurtigt.

“Ja, jeg føler, at jeg har et værdigt liv. Det har jeg, og det har jeg altid haft. Jeg går meget op i respekt, og hvis du vil have respekt, så skal du også respektere personen, som sidder foran dig. Jeg har altid plads til din holdning, og det vil jeg altid have. Det er sådan, jeg er blevet opdraget. Det har ikke været nemt med min mor, men hun har da i det mindste givet mig et eller andet moralsk kompas“.

Men Mads’ oplevelse af mødet med systemet har ikke altid været værdig eller respektfuld.

“Det kommer jo af, at jeg synes ikke, jeg er blevet rigtig behandlet som menneske. Du er bare et tal. Jeg har fortalt min historie til 1.000 mennesker, blevet sendt ud i alt muligt, som ikke har hjulpet mig, så mister du tilliden“, fortæller Mads.

MADS

“JEG FÅR DET TIL AT FUNGERE. DET BLIVER JO BEDRE OG BEDRE MED TIDEN. MEN DET ER FØRSTE GANG, AT JEG BOR ALENE, SÅ JEG SKAL LIGE FINDE UD AF, HVORDAN MAN GØR MED RUTINER OG SÅDAN”.

En vigtig opgave for personalet på Ungeherberget Sporsløjfen, udover at give husly til unge i hjemløshed, er også at genopbygge kontakten og tilliden mellem de unge og systemet. Og i dag har Mads fået en god relation til de mennesker, han har kontakt til fra Københavns Kommune.

“I dag taler jeg med de samme mennesker. Og de kender min situation, forstår mig og lytter til mine ønsker. Og nu synes jeg, at jeg har det superfint med de mennesker, som jeg har kontakt med fra det offentlige“, siger Mads.

DRØMME

Selvom Mads lige er flyttet ind i sin første lejlighed og er i gang med at finde ud af hverdagen og søge job, så har han ligesom andre unge mennesker også masser af store drømme for sin fremtid.

“Jeg vil rigtig gerne ud at rejse. Hvis jeg vandt i Lotto, så ville jeg rejse til Asien. Det er min største drøm. Ikke af nogen speciel årsag, jeg vil bare gerne se en anderledes kultur. Bare ud og se verden, altså - noget andet end den her betonklods, som vi bor i“, siger Mads og griner.

Udover at rejse, så drømmer Mads også om at være økonomisk fri.

“Ja, blive økonomisk fri på en eller anden måde. Hvor jeg kan investere penge. Du ved, så du har penge og ikke skal tænke over, hvad en pakke pølser koster i butikken. Økonomisk fri og så rejse, det er de store drømme, jeg har”.

DET ER NU

Til trods for at Mads, meget tidligere end mange andre unge mennesker, har måttet klare sig selv gennem livet og kæmpe sig ud af hjemløshed, så har Mads en ro og en tro på sin egen styrke.

“Jeg er en survivor. Og det har jeg altid været. Det er ikke sådan, jeg er blevet opdraget, men fordi jeg har været tvunget til at klare mig selv fra en ung alder, så er det sådan, jeg er blevet. Sådan tror jeg, at det er for de fleste unge, som er socialt udsatte“, forklarer Mads og tilføjer:

“24 år om lidt. Det er nu, jeg skal holde fanen højt og holde fast i de gode planer, som jeg har lagt for mit liv”.

Mads ønsker at være anonym, og derfor optræder han ikke i artiklen med sit rigtige navn.

HVAD BETYDER VÆRDIGHED FOR DIG?

TEKST: RASMUS SLOTØ OG KASPER WAALE
FOTO: RASMUS SLOTØ

MADS ENGHOLM, FORMAND FOR
HOVEDBESTYRELSEN I WESHELTER

“For mig er udgangspunktet, som FN’s Menneskerettighedserklæring fastslår, at alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder. Det forpligter os til altid at gøre vores bedste for at respektere og beskytte hinandens værdighed, uanset hvordan og i hvilken situation vi mødes. Værdighed betyder, at vi ikke må sætte medmennesket i en situation, hvor det af økonomiske, sociale, kulturelle eller identitetsmæssige årsager afskæres fra selvbestemmelse over sit eget liv og fra at deltage i samfundets fællesskaber”.

MAYA EJBY JUEL HANSEN, KONTAKTPERSON PÅ
HERBERGET KOLLEGIET GL. KØGE LANDEVEJ

”Hvordan man lever et værdigt liv, er jo meget individuelt. I mit arbejde tager jeg udgangspunkt i, hvad beboeren selv har af drømme og visioner. Fordi det jo trods alt er dem, der skal leve deres eget liv. Jeg skal ikke bestemme, hvilken vej der er den rigtige for dem, men rådgive og støtte dem i det, som de vil. Det synes jeg er værdigt”.

TINA GREVSEN, DAGLIG LEDER PÅ VÆRESTEDET PEGASUS

“For mig er værdighed at blive mødt og set og ikke mindst at få husket sit navn. Det lægger vi meget vægt på i Pegasus. Vi tager også alvorligt, at der kommer mennesker med problemer, som de ikke selv kan løse. Vi forsøger altid at hjælpe dem med deres problemer, men vi prøver også at hjælpe dem til, at de selv kan klare problemerne næste gang. Det kan nemlig føles uværdigt at skulle bede om hjælp til basale ting i hverdagen”.

ELS HUITEMA, FRIVILLIG NETVÆRKSVEN I WESHELTER

”Værdighed for mig er, at man skal møde andre, som man gerne selv vil mødes. Det betyder, at når jeg laver en aftale med min netværksven, er jeg nøjsom og holder mig til, at vi skal ses hver anden lørdag. Når vi skal på tur sammen, er det ikke mig, der skal tage det hele med; kaffe, kage og brød. Den anden har også noget at byde ind med. Man skal selvfølgelig finde ud af, hvor meget den anden så kan tilbyde, og det accepterer jeg”.

ANNETTE, BEBOER PÅ HERBERGET
KOLLEGIET GL. KØGE LANDEVEJ

”At være et godt menneske overfor andre. For eksempel når der flytter en ny beboer ind, som ikke har en krone, så kan jeg godt give dem penge til en pakke smøger. For jeg ved, at når man er rigtig langt nede, så er det ikke sjovt ikke engang at have til en smøg. Og så håber jeg bare, at de vil hjælpe andre i fremtiden. Det er bare sådan man gør, synes jeg”.

KJELD EBDROP, FORSTANDER PÅ HERBERGET
KOLLEGIET GL. KØGE LANDEVEJ

“Værdighed for mig er at møde alle ligeværdigt og selv blive mødt ligeværdigt. Det vil sige, at jeg møder borgere og medarbejdere ligeværdigt, da vi jo alle er lige meget værd, på trods af at vi ikke er ligestillede. På den måde skabes en selvrespekt i mødet med hinanden - og for sig selv”.

REGNBUENS FARVER SKINNER MINDRE PÅ UDSATTE LGBT+ PERSONER

Sammenlignet med den øvrige befolkning, lever flere udsatte LGBT+ personer med angst, depression og ensomhed. Og når de søger hjælp, så møder de ikke altid åbne arme, respekt og anerkendelse. Mød Nor Voldum-Clausen, analyse- og udviklingskonsulent i WeShelter, som fortæller om, hvilke problemer udsatte LGBT+ personer kæmper med, og hvordan WeShelter med ny indsats vil skabe nye løsninger for LGBT+ personer i udsathed.

TEKST: JANE FOGEDBY
FOTO: RASMUS SLOTØ

NOR VOLDUM-CLAUSEN, ANALYSE- OG
UDVIKLINGSKONSULENT I WESHELTER

“DET HANDLER OM AT SKABE VÆRDIGE MØDER MELLEM SYSTEMET OG UDSATTE LGBT+ PERSONER VED AT KLÆDE FAGPERSONER BEDRE PÅ TIL AT MØDE UDSATTE LGBT+ PERSONER. OG FOR AT VI SKAL LYKKES MED DET, SÅ SKAL VI HAVE ENGAGERET BÅDE LGBT+ PERSONER, FAGPERSONER OG BESLUTNINGSTAGERE”.

”KAN DU IKKE BARE TAGЕ HJEM TIL DINE FORÆLDRE?”

LGBT+ personer møder mange udfordringer og diskrimination i samfundet. Og for LGBT+ personer, som kæmper med hjemløshed, føler sig ensomme eller har det psykisk dårligt, er livet ekstra svært. Det ved Nor Voldum-Clausen, som er uddannet sociolog og arbejder som analyse- og udviklingskonsulent i WeShelter. Nor Voldum-Clausen har også været med til at udarbejde rapporten ‘Fremmedgjort – en kvalitativ undersøgelse af LGBT+ personers erfaringer med hjemløshed’ for organisationen Projekt Udenfor. Rapporten undersøger bl.a. de problemer, udsatte LGBT+ personer møder, når de forsøger at søge hjælp.

“Udsatte LGBT+ personer møder et system, som på mange måder ikke er indrettet til dem, fordi de skiller sig ud i forhold til køn og seksualitet. Det kan f.eks. være lovgivningsmæssigt, at cpr-registret spænder ben for transpersoner, når de skal have adgang til herberger og andre overnatningstilbud. Og det kan være modstand, som de møder, når de henvender sig i kommunen for hjælp”, fortæller Nor Voldum-Clausen.

Nogle unge LGBT+ personer som lever i hjemløshed oplever, at de ikke kan få hjælp, fordi systemet ikke kategoriserer dem som hjemløse.

”Kan du ikke bare tage hjem til dine forældre? Er det spørgsmål nogle af de unge LGBT+ personer, jeg har mødt får, når de kontakter borgerservice og fortæller, at de ikke har noget sted at sove”, siger Nor Voldum-Clausen og fortsætter:

”Når de unge svarer: Nej, jeg kan ikke tage hjem til mine forældre, fordi jeg er homoseksuel, og det kan man ikke være hos mine forældre. Ja, så oplever de, at

der ikke er nogen hjælp eller forståelse for, at netop fordi de er LGBT+ personer, så er de ikke velkomne hos deres forældre længere, og derfor står de uden et hjem. Systemet efterlader dem simpelthen alene med deres problemer, og mange søger ikke hjælp igen”.

VOLD, DISKRIMINATION OG ENSOMHED

LGBT+ personer i udsathed bliver ofte udsat for vold og diskrimination. Og det sker på forskellige måder og i forskellige miljøer i samfundet.

”Jeg har talt med udsatte LGBT+ personer, der har oplevet meget vold. Både fra tilfældige mennesker, som synes, at hvis man sover på gaden, så kan man jo godt stjæle folks ting eller sparke til dem. Men også vold fra familien er et problem – både fysisk og psykisk vold. Og de bliver udsat for vold eller diskrimination i hjemløsemiljøer, hvor de også er meget udsatte”, fortæller Nor Voldum-Clausen.

Udover vold og diskrimination er ensomhed også et stort problem for udsatte LGBT+ personer. Selvom udsatte LGBT+ personer ikke selv peger på, at de er ensomme, så kan Nor Voldum-Clausen se, at det at føle sig alene med sine problemer går igen i de personlige beretninger.

”Ligesom mange andre mennesker i hjemløshed, så taler udsatte LGBT+ personer ikke direkte om ensomhed som et problem. Men når de så fortæller om deres konkrete udfordringer, så er det tydeligt, at det underliggende problem for hele deres situation er, at de føler sig alene med problemerne og oplever ikke at kunne få hjælp. Og mange af dem jeg møder har også oplevet stor afvisning fra deres familier. Så det er jo klart, at det afleder en masse ensomhed og skam over, hvem man er”.

SKABE BEDRE LGBT+ LIV

For at skabe bedre liv for udsatte LGBT+ personer har WeShelter iværksat et tre-årigt program, som skal styrke mental sundhed og trivsel for målgruppen og sikre, at udsatte LGBT+ personer mødes med åbenhed og værdighed, når de søger hjælp.

Og programmet sætter ind på flere fronter og involverer både LGBT+ personer, fagpersoner, som møder udsatte LGBT+ personer i deres arbejde og politikere, som kan sætte problemerne på dagsordenen og skabe nye løsninger.

“Ensomhed og psykisk mistroivsel er komplekse problemstillinger at løse for målgruppen. Derfor sætter vores program for udsatte LGBT+ personer ind på forskellige fronter på samme tid. Helt konkret handler det om at give udsatte LGBT+ personer mere menneskelig kontakt og netværk ved at skabe relationer til frivillige LGBT+ personer. Derudover så bringer vi udsatte LGBT+ personers stemmer frem, så vi kan lære af deres erfaringer og personlige historier. Og så handler det om at skabe værdige møder mellem systemet og udsatte LGBT+ personer ved at klæde fagpersoner bedre på til at møde udsatte LGBT+ personer. Og for at vi skal lykkes med det, så skal vi have engageret både LGBT+ personer, fagpersoner og beslutningstagere ”, forklarer Nor Voldum-Clausen.

ET VÆRDIGT MØDE

For at styrke mental sundhed og skabe bedre trivsel for LGBT+ personer i udsathed, så er åbenhed og værdighed afgørende, når fagpersoner møder udsatte LGBT+ personer i deres arbejde på f.eks. herberger eller i kommunen.

”Mange udsatte LGBT+ personer er i en kontant stresstilstand, fordi de ikke ved, hvordan folk vil reagere, hvis de får at vide, at de f.eks. er homoseksuelle. Og der er mange ubehagelige og uværdige oplevelser, som går igen for LGBT+ personer, når de opholder sig på herberger, varmestuer eller natcaféer”, forklarer Nor Voldum-Clausen og fortsætter:

”Et værdigt møde mellem mennesker handler om respekt og anerkendelse af den person, du møder. Hvis vi kan skabe en åbenhed i systemet og blandt fagpersoner overfor LGBT+ personer og en nysgerrighed om, hvilke udfordringer og problemer, du møder som udsat LGBT+ person på herberger, væresteder eller i borgerservice, så kan vi komme rigtig langt”.

Udsatte LGBT+ personer fortjener ligesom alle andre, som lever i hjemløshed og udsathed, at mødes med åbne døre, anerkendelse og respekt, når de rækker ud efter hjælp. WeShelter håber, at den nye indsats kan skabe nye løsninger sammen med politikere, forskere og fagpersoner – og fremfor alt sammen med de udsatte LGBT+ personer, som det hele handler om. Så regnbuens farver også kan komme til at skinne mere på LGBT+ personer i hjemløshed og udsathed.

FAKTABOKS

WESHILTERS LGBT+ PROGRAM

WeShelters LGBT+ program skal styrke mental sundhed og trivsel for udsatte LGBT+ personer. Det er et tre årigt program med tre forskellige spor - et brugerinddragende spor, et fællesskabs-spor og et socialfagligt netværksspor:

LGBT+ Venner er frivillige LGBT+ personer, som giver deres venskab og støtte til en LGBT+ person, som oplever sig udsat, psykisk sårbar eller lever i hjemløshed.

LGBT+ Panelet er et panel, som inviterer LGBT+ personer til at dele erfaringer om hjemløshed og udsathed, hvor de kan være talerør for andre udsatte LGBT+ personer. Samt være med til at sætte en dagsorden om LGBT+ personer i udsathed.

LGBT+ Netværk samler fagpersoner, der møder LGBT+ personer i udsathed på herberger, på andre tilbud og i kommunen. Målet er at give ny viden og kompetencer om, hvad det vil sige at være LGBT+ person, og hvilke udfordringer man møder. For dermed at give værktøjer til at skabe værdige møder for LGBT+ personer, som søger hjælp.

LGBT+ programmet er støttet af OAK Foundation Denmark.

BLIV FRIVILLIG LGBT+ VEN

Vil du være med til at skabe bedre liv for udsatte LGBT+ personer?

Så kan du blive frivillig LGBT+ Ven. Her giver du din tid og støtte til en LGBT+ person i udsathed.

Kontakt udviklingskonsulent Maria Öhman Roelsgaard på frivillig@weshelter.dk

“JEG KAN MÅSKE LETTE KAMPEN FOR ANDRE”

Bjørn har kæmpet hele sit liv. I dag er han et godt sted i livet og vil bruge sine erfaringer til at lette kampen for andre LGBT+ personer, som lever i udsathed.

TEKST: JANE FOGEDBY
FOTO: RASMUS SLOTØ

”Jeg er i god tid og er her allerede” står der i sms’en.

Jeg får øje på Bjørn Roland Steffensen på gadehjørnet overfor. Han vinker til mig og lyser op i et stort smil i skyggen fra den bagende sommersonne på Vesterbrogade.

Bjørn har taget det tidlige morgentog fra Fredericia til København - en by som han elsker, men som også rummer mange svære minder.

Vi skal tale om Bjørns liv og kampen for at få det godt igen efter et københavner-eventyr, som gik helt galt. Og så skal vi tale om, hvorfor Bjørn har sagt ja til at være en del af WeShelters LGBT+ Panel, hvor LGBT+ personer deler deres erfaringer fra et liv i udsathed eller hjemløshed for at kunne hjælpe andre udsatte LGBT+ personer.

27 STEDER

Bjørn er vokset op i Jylland. Ikke ét sted, men mange forskellige steder – og uden sin familie.

“Min far døde, da jeg var fem eller seks år, og min mor kunne ikke tage hånd om min bror og mig. Derfor er jeg vokset op på mange forskellige institutioner i Jylland, når kommunen igen valgte at flytte mig til en ny institution, ny by og ny skole – i alt har jeg nok boet 27 steder i mit liv”, fortæller Bjørn.

Udover at vokse op uden familie, har Bjørn også kæmpet med mobning lige meget hvilken ny institution, ny by eller ny skole, han startede på. Og Bjørn oplevede et stort svigt fra de voksne, når han søgte hjælp.

“Når jeg gik til de voksne, så fik jeg ofte svaret: Hvad har du gjort selv? Og når du er barn, så begynder du til sidst at tro, at der er noget galt med dig – du giver simpelthen dig selv skylden for, at andre mobber dig”, fortæller Bjørn, mens hans smilende øjne bliver fraværende for en stund, og han kommer i tanke om en oplevelse.

“En gang var jeg vildt ked af det og gik til en voksen på den institution, hvor jeg boede. Hendes svar til mig var, hvis vi tager alle dine følelser og pakker dem ned i en kasse og låser kassen, så sætter vi kassen herop på hylden, så tager vi den snak en anden dag”.

Men til trods for, at Bjørn er blevet mobbet som barn, fordi han var anderledes, og senere i livet oplevet mobning og diskrimination, fordi han var homoseksuel, har han alligevel formået at holde fast i sig selv og sine værdier.

“Mobning på arbejdspladser har altid været forbundet til min homoseksualitet. Jeg er ikke blevet kaldt homofobiske øgenavne, men homofobien har altid ligget under overfladen. Jeg husker engang, at jeg blev klaget over til chefen for at flirte med en kollega, men jeg havde ikke gjort noget udover at være venlig overfor personen”, fortæller Bjørn og tilføjer:

“En chef sagde også til mig: “Prøv at være dig selv”. Men jeg kan jo ikke være mere mig selv, end jeg er. Så når jeg går ud ad min dør i dag, så forsøger jeg stadig at møde verden med nysgerrighed, imødekommenhed og ærlighed. For det er mine værdier – men mine følelser, de er stadig pakket lidt væk i en kasse”.

KØBENHAVNEREVENTYR

Nysgerrigheden på et nyt liv og ønsket om at møde andre LGBT+ personer som sig selv fik Bjørn til at pakke tasken i 2018 og drage til København.

“Jeg boede i Randers, men jeg savnede virkelig at møde andre som mig. I Randers var der ikke noget LGBT+ miljø og ikke så mange tilbud. Så sammen med en kammerat drog jeg på eventyr til København”, fortæller Bjørn.

BJØRN ROLAND STEFFENSEN

“MIT KØBENHAVNEREVENTYR HAR GIVET AR PÅ MIN SJÆL. MEN MÅSKE MINE ERFARINGER KAN VÆRE MED TIL AT LETTE ANDRE LGBT+ PERSONERS KAMP OG HJÆLPE DEM TIL AT STÅ FAST VED DERES VÆRDIER OG SÆTTE GRÆNSER”.

Men det som skulle have været et københavnereventyr begyndte med en tragedie, som satte dybe spor i Bjørn.

“Jeg havde en kammerat i København, som jeg havde talt med om at finde et sted sammen. Men 14 dage efter jeg var flyttet til København, så døde han pludselig. Lige der mistede jeg mit fodfæste i livet”, siger Bjørn stille.

Efter kammeratens død blev Bjørns københavnereventyr til en voldsom historie præget af sorg og jagt efter ly for natten på sofaer og i lejligheder i Tårnby, Amager, Hvidovre, Nørrebro og Christianshavn. Hans bagage blev fyldt op med grænseoverskridende oplevelser, stoffer og fester for at glemme.

Midt i alt kaosset forsøgte Bjørn at finde ro og fandt fodfæste igen, da han fik en lejlighed på Amager og arbejde som rengørings- og serviceassistent på Psykiatrisk Center Sct. Hans. Men så kom Corona-epidemien og væltede Bjørns liv igen. Stofferne tog overhånd, han mistede lejligheden og var hjemløs igen, og det psykiske kaos kastede ham rundt.

“En dag kunne jeg ikke klare mere og kunne ikke se nogen vej ud af kaosset. Derfor tog jeg en overdosis med vilje og røg i døgnbehandling i Vordingborg”, fortæller Bjørn og trækker vejret dybt.

FORFRA, FORFRA, FORFRA

Efter døgnbehandling i Vordingborg fortsatte kaosset for Bjørn, som søgte hjælp på væresteder og herberger. Men her oplevede Bjørn, at det var svært at være som LGBT+ person.

“Jeg har flere gange oplevet, at personalet på herberger og væresteder har sagt til mig, at jeg selv opsøgte problemer, hvis jeg var ærlig om min homoseksualitet. Men hvorfor er det i orden at tale om, at du er homoseksuel og ikke homoseksuel?”

For at komme ud af hjemløsheden, forsøgte Bjørn også at få hjælp fra kommunen, men her oplevede han heller ikke at blive mødt med respekt og forståelse for sine psykiske problemer og situation.

“Der var hele tiden et nyt mål, som jeg skulle nå. En ny ting som jeg skulle klare, efterleve og efterkomme. Jeg blev meget stresset af alle de kriterier, som de stillede op for mig. Og jeg oplevede ikke, at der var én personlig eller omsorgsfuld samtale, hvor der blev lyttet til min historie. Det var bare hele tiden forfra, forfra, forfra. Og svaret var hele tiden, at jeg skulle have boet på en fast adresse i to år for at kunne blive indstillet til en bolig i København”, fortæller Bjørn.

“INGEN VEJ FREM AT SE SIG TILBAGE”

Omkring Bjørns håndled snor sig en tatoivering med ordene “Ingen vej frem at se sig tilbage”.

BJØRN ROLAND STEFFENSEN

“JEG OPLEVEDE IKKE, AT DER VAR EN PERSONLIG ELLER OMSORGSFULD SAMTALE, HVOR DER BLEV LYTTET TIL MIN HISTORIE. DET VAR BARE HELE TIDEN FORFRA, FORFRA, FORFRA”.

“Det er et citat fra bandet Danser med Dreng, som jeg elsker”, fortæller Bjørn og løfter håndledet, så jeg kan se hele tatoeringen.

Efter en lang kamp blev Bjørn diagnosticeret med PTSD (Post Traumatisk Stress Syndrom) og borderline og fik tilkendt førtidspension. Og ordene omkring Bjørns håndled er overskrift for Bjørns tilgang til livet i dag. For efter et københavnereventyr, som har sat store ar på sjælen, besluttede Bjørn at tage hånd om sit liv.

“Da det hele blev alt for meget, opgav jeg kampen med kommunen om at blive indstillet til bolig i København. Jeg tog hånd om mit liv og valgte at flytte til Fredericia, hvor jeg har en fætter, for jeg har jo aldrig boet tæt på min familie. Og så er Fredericia et knudepunkt for tog til hele Danmark, så jeg nemt kan komme på tur”, fortæller Bjørn med et smil.

I dag lever Bjørn et roligt liv i Fredericia. Hans fokus er på at skabe sig et godt liv og lære at leve med sine kroniske selvmordstanker og angst.

“Jeg har lovet mig selv aldrig at flytte fra Fredericia, for jeg er glad for at bo i rolige omgivelser og tæt på stranden, hvor jeg kan gå lange ture. Og så har jeg også fået nye venner”, siger Bjørn og lyser op.

DELE ERFARINGER

Selvom Bjørn har fået tildelt førtidspension, så har han masser af planer og drømme om at dele sine erfaringer til fordel for andre LGBT+ personer i udsathed. Og derfor har han sagt ja til at være en del af WeShelters LGBT+ Panel, hvor han, sammen med andre LGBT+ personer, deler sine oplevelser med psykisk sårbarhed og hjemløshed.

“Mit københavnereventyr har givet ar på min sjæl. Men måske mine erfaringer kan være med til at lette andre LGBT+ personers kamp og hjælpe dem til at stå fast ved deres værdier og sætte grænser”, siger Bjørn.

Og Bjørn har også flere idéer til, hvordan politikerne kan hjælpe udsatte LGBT+ personer.

“Jeg mener, at politikerne skal oprette flere tilbud for LGBT+ miljøet. F.eks. krisecentre, hvor udsatte LGBT+ personer kan møde andre, de kan spejle sig i og føle sig trygge. Det vil gøre en kæmpe forskel”, slutter Bjørn.

Udover at gøre en forskel i WeShelters LGBT+ Panel, så har Bjørn også planer om at gøre en forskel for LGBT+ personer i Fredericia. Han har allerede været til møde hos borgmesteren og fremlagt sine idéer til, hvordan Fredericia kan skabe et sted for LGBT+ miljøet i byen.

OLE ABILDGAARD MIKKELSEN, DIREKTØR I WESHELTER

**“VI MÅ ALDRIG GIVE OP PÅ ET UDSAT
MENNESKE, FORDI DET IKKE TAGER IMOD
LØSNINGEN FRA NÆRMESTE HYLDE”.**

VÆRDIGHED ER AT BIDRAGE

Værdighed er, når mennesker i udsathed får mulighed for at blive aktive deltagere og bidragsydere og ikke blot passive brugere og brikker, som andre rykker rundt med.

TEKST: OLE ABILDGAARD MIKKELSEN
FOTO: JONAS WAAGNER MIKKELSEN

“For de mest udstødte og udsatte mennesker skal værdighed nu være det vigtigste”, sagde statsministeren i sin nytårstale, inden hun kædede værdighed sammen med vilje til andre mennesker. De ord vakte glæde hjemme i min sofa.

Missionen blandt Hjemløse – i daglig tale WeShelter – var for over 100 år siden en af de første organisationer til ikke at skelne mellem værdigt og ikke-værdigt trængende.

I dag er vores menneskesyn stadig, at alle mennesker er værdige. Alle er vi lige meget mennesker. Men alle er vi ikke lige stillede. Hverken når det handler om sundhed, økonomi eller netværk.

FRA NYTÅRSTALE TIL HANDLING

Nu skal talens ord omsættes til politisk handling.

En vigtig nøgle er her at give mennesker i udsathed mulighed for at være aktive deltagere og bidragsydere, fremfor passive brugere og brikker, som andre rykker rundt med.

Fra 130 års socialt arbejde ved vi, at man vokser og oplever sig værdig, når man føler sig kompetent og nyttig. Når man har medindflydelse på eget liv. Når man kan være noget for nogen.

Et af WeShelters tilbud er et udendørs værested. Her kan mennesker med psykiatrien tæt inde på livet være en del af arbejdsfællesskabet i det grønne. Have og heling går her hånd i hånd, når der bliver priklet, plantet og pottet. Og når georginer og gulerødder bliver plukket og høstet, bringer de glæde hos både givere og modtagere.

Et liv, hvor man er uønsket alene, er uværdigt. Adgang til fællesskab giver værdighed. Der skal derfor altid være en vej til meningsfulde fællesskaber, hvor ens indsats påskønnes, fordi den gør en forskel for andre.

Vores erfaring er, at de fleste mennesker får det bedre psykisk og føler sig mindre udenfor, når de forlader en ren modtagerrolle. Når vi får lov at bidrage, så rejser vi os. Vores ønske til regeringen er, at den fremmer mulighederne for, at udsatte mennesker kan blive en del af aktive og meningsfulde fællesskaber.

SKÅN FOR SYSTEMET, IKKE FOR BESKÆFTIGELSE

Vi bakker op om, at de mest udsatte skal sættes fri fra beskæftigelsessystemet. Men vi skal huske, at der for mange er værdighed i at være en del af et arbejdsfællesskab. Socialpolitikken skal derfor fortsat have blik for beskæftigelse, så flest mulige udsatte kan blive en del af et arbejdsfællesskab, herunder gennem småjobs og jobs på det sociale frikort.

Udsatte skal ikke skånes for beskæftigelse, men de skal skånes for et uværdigt beskæftigelsessystem.

Væresteder, aktivitets- og samværstilbud og civilsamfundets mange tilbud er vigtige steder for de udsatte mennesker, der kun vanskeligt kan blive en del af en arbejdsplads.

Et led i en værdig socialpolitik er, at der bygges bro mellem det offentlige hjælpesystem og de aktive og meningsfulde fællesskaber. Broen skal blandt andet bygges af øgede ensomhedskompetencer og viden om civilsamfundet blandt socialarbejdere. De elementer bør både en ny psykiatrafale og ny hjemløsereform omfatte.

INDDRAGELSE GIVER VÆRDIGHED

Værdighed handler også om at være deltager i ens eget liv. Beslutninger må ikke træffes hen over hovedet på det udsatte menneske. I de senere år er der kommet større fokus på vigtigheden af inddragelse og selvbestemmelse. Det er glædeligt.

Men der er stadig potentialer for at øge inddragelse og selvbestemmelse. Et konkret eksempel er, når et hjemløst menneske har brug for støtte til at få et godt liv i egen bolig.

Det er velkendt, at socialarbejdere kan have svært ved at opnå en god relation til et menneske, der i mange år har levet i hjemløshed og udenforskab.

Hjemløse beboere og ansatte på WeShelters herberger bygger ofte stærke relationer, som der er et stort potentiale i at bygge videre på, når det hjemløse menneske flytter i egen bolig.

Nogle mennesker i hjemløshed med behov for støtte til et godt liv i egen bolig siger nej til den kommunale bostøtte, fordi den hjemløse er systemtræt efter mange års kontakt med kommunen. I de mest sørgelige tilfælde er resultatet fornyet hjemløshed, fordi boligen må fraflyttes.

Den værdige vej er at give det hjemløse menneske ret til selv at bestemme, hvor hjælpen skal komme fra, og dermed give mulighed for at vælge en person fra herberger, hvor en tryk og god relation allerede er etableret. Det er derfor positivt, at den nye hjemløse-reform lægger vægt på inddragelse af det hjemløse menneske – omend vi gerne havde set egentlig selvbestemmelse som et element i reformen.

Den værdige socialpolitik besluttet på Christiansborg. Men den kommer til udtryk i hverdagen på socialforvaltninger, herberger, væresteder og på gaden.

Her skal værdighed og vilje til andre mennesker være de stærkeste våben, som vi alle skal vide at bruge godt.

Artiklen er en bearbejdet version af et debatindlæg skrevet af WeShelters direktør Ole Abildgaard Mikkelsen bragt i Altinget den 16. januar 2023.

LÆGE I NY FLEX ALMEN PRAKSIS: “JEG HAR ALDRIG LAVET NOGET LÆGEARBEJDE, DER HAR VÆRET LIGE SÅ MENINGSFYLDT”

Der har været patienter forbi hver dag, siden at Flex Almen Praksis på Bispebjerg Hospital åbnede 2. januar. Det er et initiativ til misbrugere, hjemløse og andre, som enten ikke har kontakt til deres egen læge eller ikke har en læge. Dagens Medicin besøgte klinikken en regnvåd mandag i februar.

Magasinet Hjemløs har fået lov til at bringe reportagen fra deres besøg.

TEKST: CECILIE KRABBE
FOTO: JOACHIM RODE

Gemt i et hjørne med udsigt til en af Bispebjerg Hospitals fem haver ligger Flex Almen Praksis. Her kan sårbare borgere som misbrugere og hjemløse komme direkte ind fra gaden og blive tilset af en læge.

Praksissen åbnede 2. januar i år, og det har været en succes, fortæller overlæge Mette Enggård Falkenstein, da Dagens Medicin er på besøg en grå og våd mandag i februar.

“Det er gået rigtig godt. Jeg er meget positiv og glad, fordi folk har taget virkelig godt imod tilbuddet”, siger Mette Enggård Falkenstein, overlæge på Bispebjerg Hospital.

Siden Flex Almen Praksis åbnede i begyndelsen af året, har der ikke været en dag uden patienter. Mette Enggård Falkenstein vurderer, at der i gennemsnit har været fire patienter forbi praksissen om dagen.

“Det lyder jo ikke af særlig meget. Og det er heller ikke særlig meget i forhold til en almindelig praksis. Men noget af det, som vi rigtig gerne vil, er at kunne tilbyde mere tid og være mere fleksible”, siger hun og uddyber:

“Vi har tid til at starte med at sidde i sofaen i venteværelset og få en kop kaffe. Vi prøver at skabe en relation. Der er mange borgere, som er en smule skeptiske, når de kommer her første gang. De har rigtig mange dårlige erfaringer med sundhedsvæsenet”.

I praksissen kan patienterne eksempelvis få taget blodprøver, få lavet podninger og få taget EKG. De har også et godt samarbejde med resten af hospitalet, så patienterne hurtigt kan få en tid til alt fra røntgenbilleder til

lungefunktionsundersøgelser. De prøver generelt at få ordnet så meget som muligt, når de ser en patient. For som Mette Enggård Falkenstein pointerer: “Det er med at gribe folk, når de er her”.

DÅRLIGT FORHOLD TIL EGEN LÆGE
Lige omkring klokken 13 kommer Kean Sørensen sammen med sin kontaktperson Camilla Olsen til klinikken for at se Mette Enggård Falkenstein. De bliver i venteværelset taget imod af Søren Andersen, som er konsultationssygeplejerske på dagen.

Det er første gang, at Kean Sørensen er i praksissen. Han fortæller, at han havde et dårligt forhold til sin egen praktiserende læge.

“Jeg kom ikke så godt ud af det med ham. Han kunne ikke lide mig, og jeg kunne ikke lide ham. Jeg havde ikke tillid til ham og fik dårlig behandling”, siger Kean Sørensen, der har en sort kasket og jakke på.

Han er kommet for at få sin højre arm undersøgt, hvor han har fået brud flere steder efter at være faldet. Efter sin konsultation fortæller han, at han skal have en tid hos Ortopædkirurgisk Afdeling for at blive undersøgt.

Kean Sørensen vil blive ringet op af Mette Enggård Falkenstein dagen efter for at få at vide, hvornår han skal ind på Ortopædkirurgisk Afdeling. Han har et godt indtryk af den nye almene praksis.

“Det virker roligt og overskueligt. Jeg er ret sikker på, at jeg skal tilbage. Folk er søde og rare. Og de er nysgerrige”, siger Kean Sørensen, som bor i København.

Det bliver heller ikke sidste gang, at Camilla Olsen, der arbejder hos Refleks,

et socialfagligt konsulentfirma, tager en af dem, som hun er kontaktperson for, med til klinikken. Hun hørte om stedet gennem sit arbejde og kalder praksissen for ‘virkelig tiltrængt’.

“Det er et virkelig godt og vigtigt initiativ. Det giver rigtig god mening. Der er brug for, at de her patienter bliver forstået”.

“Mange kan ikke overskue at ringe og booke en tid. Det bliver ret ressourcekrævende at blive set af en læge. Her bliver patienterne mødt og forstået på en anden måde”, siger Camilla Olsen.

Efter Kean Sørensen kommer en mand, der er omkring 40 år, ind til Mette Enggård Falkenstein. Han har et alkohol- og stofmisbrug og er kommet for at blive afruset.

Efter konsultationen sørger sygeplejerske Søren Andersen for, at der kommer to portører og henter patienten. Han bliver kørt væk i en postkasserød kørestol og bliver lagt på Akut Visitationsafsnit. Her skal han ligge i de et til to døgn, som en afrusning typisk tager.

ALLE ER VELKOMNE
I Flex Almen Praksis tager personalet imod alle patienter – også dem uden et dansk CPR-nummer. I de tilfælde bliver der ført journal under et fiktivt CPR-nummer, for praksissen journalfører stadig alt.

Mette Enggård Falkenstein skriver også altid til patientens egen praktiserende læge – hvis de har en – og fortæller, hvem Flex Almen Praksis er, og hvorfor patienten har været forbi.

“Mange af dem, vi ser, ville være blevet indlagt, hvis de havde ventet få dage mere med at gå til lægen”, Mette Enggård Falkenstein, overlæge, Bispebjerg Hospital.

← Inden at Mette Enggård Falkenstein begyndte at arbejde i Flex Almen Praksis, havde hun sin egen praksis på Nørrebro i København sammen med en anden læge

JENS RASMUSSEN, CHEFLÆGE I AKUTMODTAGELSEN PÅ BISPEBJERG HOSPITAL OG
ANSVARLIG FOR FLEX ALMEN PRAKSIS

“FLEXKLINIKKEN ER HOSPITALET’S BUD PÅ, HVORDAN
VI VIL PRØVE AT GØRE DET BEDRE FOR EN GRUPPE,
SOM IKKE PASSER IND I DET NORMALE SYSTEM. VI
HAR PRØVET AT LAVE ET INITIATIV, SOM DÆKKER
HULLERNE I DET NUVÆRENDE SYSTEM”.

↑ Cheflæge Jens Rasmussen forklarer, at de med Flex Almen Praksis vil lave et tilbud, som tilpasser sig patienternes behov og vilkår i stedet for at have et system, hvor patienterne skal tilpasse sig.

➤ Konsultationssygeplejerske Søren Andersen, der med sine egne ord har 'en god blækspruttfunktion', måler blodsukkeret på dagens sidste patient for at tjekke, om han har diabetes.

METTE ENGGÅRD FALKENSTEEN, OVERLÆGE, BISPEBJERG HOSPITAL

“MANGE AF DEM, VI SER, VILLE VÆRE BLEVET INDLAGT, HVIS DE HAVDE VENTET FÅ DAGE MERE MED AT GÅ TIL LÆGEN”.

“Det skal helst ikke blive misforstået og set, som om vi vil stjæle patienterne. Det er bare en gruppe mennesker, som vi efter min erfaring rummede dårligt i almen praksis, fordi der simpelthen var for meget tryk på”, siger hun.

De fleste patienter, som kommer i Flex Almen Praksis, har et stofmisbrug og er hjemløse. Derfor samarbejder praksissen tæt med rusmiddelcentre, herberg og institutioner og tiltag som Mændenes Hjem, Sociolancen og Valmuen. Mette Enggård Falkenstein fortæller, at mange af de patienter, som de ser, bliver stoppet af at skulle booke en tid, hvis de skal se deres egen læge. Derfor åbner det en dør for mange patienter, at de bare kan dukke op fra gaden.

“Vores typiske patient kommer fra et rusmiddelcenter. Det kan være med akut opstået sygdom, lungebetændelse eller noget andet, hvor personalet gerne vil have, at de bliver set af en læge”.

“Når de får at vide, at de bare kan komme herud på Bispebjerg uden at bestille en tid, så åbner det på en eller anden måde en dør”, siger Mette Enggård Falkenstein.

Flere af de patienter, som kommer i praksissen, er meget syge og på grænsen til at skulle blive indlagt.

“Mange af dem, vi ser, ville være blevet indlagt, hvis de havde ventet få dage mere med at gå til lægen. Alle, som kommer, har virkelig brug for hjælp”, siger Mette Enggård Falkenstein og fortsætter:

“På den måde giver det her arbejde virkelig meget mening. Jeg har aldrig lavet noget lægearbejde, der har været lige så meningsfuldt. Det er virkelig dejligt”.

VIL DÆKKE HULLERNE

Flex Almen Praksis hører under Flex-klinik, som Jens Rasmussen, chef-læge i Akutmodtagelsen på Bispebjerg Hospital, er ansvarlig for. Han var med til at sætte initiativet med Flexklinikken i gang, da de på hospitalet kunne se, at der var nogle patienter, som faldt mellem to stole i sundhedssystemet.

“Når man er faldet ud af systemet, ikke har en bolig, måske har et misbrug eller en psykiatrisk diagnose, kan det være rigtig svært at begå sig i vores sundhedssystem”.

“Hvis man ikke har e-Boks og MitID, hvordan skal man så benytte sig af vores sundhedstilbud? Det sundhedstilbud, som vi har bygget op, passer simpelthen ikke til den gruppe patienter. Der har vi en stor ulighed”, siger Jens Rasmussen.

I et forsøg på at bekæmpe den ulighed startede Jens Rasmussen derfor Flexklinikken og Flex Almen Praksis. Mange af den slags patienter, som nu kommer i Flex Almen Praksis, så de tidligere i Akutmodtagelsen. Og hospitalet kunne ifølge Jens Rasmussen ikke blive ved med at lægge ansvaret over på kommunen og de praktiserende læger.

“Patienterne kom i Akutmodtagelsen, og de har gennem tiden haft rigtig mange kontakter inde hos os. Så hvorfor har vi ikke gjort noget, når nu vi så dem så meget? I årevis har vi ikke gjort det godt nok”, siger Jens Rasmussen og fortsætter:

“Vores direktion er meget involveret i hele processen, og Flexklinikken er hospitalets bud på, hvordan vi vil prøve at gøre det bedre for en gruppe, som ikke passer ind i det normale system. Vi har prøvet at lave et initiativ, som dækker hullerne i det nuværende system”.

I Flex Almen Praksis er de stadig i gang med at finde ud af, hvilke behov deres patienter har, og hvordan de indretter sig bedst i praksissen.

“De patienter, som vi gerne vil hjælpe, opfører sig på en anden måde end de normale patienter. Så vores tilgang til dem bliver også anderledes”, siger Jens Rasmussen og uddyber:

“Vi prøver at vende det på hovedet og finde ud af, hvad vi skal kunne tilbyde i klinikken, så vi kan hjælpe dem, som kommer her, bedst muligt. Vi vil gerne kunne sige, at vi er et anstændigt sundhedsvæsen, der er inkluderende og ikke kun har plads til dem, der passer ind i vores kasser”.

INGEN TELEFON ELLER MAIL

En halv times tid inden praksissen lukker, ankommer dagens sidste patient, som er blevet sendt videre fra Akutmodtagelsen. Det er en ældre mand på 80 år, som går med gangstativ, har pelshue på og store guld- og sølvringe på fingrene.

Han er ikke en typisk patient for Flex Almen Praksis. Men praksissen tager imod alle, så han kommer ind til Mette Enggård Falkenstein.

Han har en tandprotese i undermund og fortæller, at han har smerter i munden. Mette Enggård Falkenstein undersøger hans mund grundigt og poder ham. Efter undersøgelsen fortæller Mette Enggård Falkenstein, at han skal smøre sin mund med en salve.

Hun giver den 80-årige mand en grundig demonstration af, hvor meget af salven han skal smøre på, og fortæller, at han skal gøre det fire gange om dagen.

Den 80-årige patient har ingen mail, telefon eller pårørende, som han kan kontaktes gennem. Derfor har Mette Enggård Falkenstein bedt ham om at komme ind på fredag, så han kan få svar på podningen og for at se, om behandlingen har virket.

Hun bed samtidig mærke i, at han havde en meget lang medicinliste. Derfor har Søren Andersen booket en tid til den 80-årige mand hos en geriater på hospitalet, så han kan få gennemgået sit medicinkort i samme omgang.

Inden at han bliver sendt ud af døren, gentager Mette Enggård Falkenstein: “Kom fredag, og så ser vi, om det er blevet bedre”.

GIV HJEMLØSE OG UDSATTE ET VÆRDIGT LIV

OLE ABILDGAARD MIKKELSEN, DIREKTØR I WESHELTER

“I 1893 STARTEDE NAPOLEON BANG KAMPEN FOR VÆRDIGE LIV FOR HJEMLØSE I HJERTET AF KØBENHAVN. I DAG KÆMPER WESHELTER STADIG FOR BEDRE LIV FOR HJEMLØSE OG UDSATTE. OG VI HAR BRUG FOR DIN STØTTE TIL AT FORTSÆTTE KAMPEN. STØT WESHELTER OG GIV HJEMLØSE OG UDSATTE ET VÆRDIGT LIV”.

**WESHELTER KÆMPER FOR BEDRE LIV
FOR HJEMLØSE OG UDSATTE.
DET HAR VI GJORT SIDEN 1893.**

SEND EN SMS med teksten ‘VÆRDIG’ til
1245 og støt med 130 kr. (+ alm. sms-takst)

DONER et valgfrit beløb via
MOBILEPAY 69 212

OVERFØR et valgfrit beløb til WeShelters
bankkonto: Reg. nr. 9570 Konto nr. 0009001859

BLIV FAST BIDRAGSYDER
Se hvordan på www.weshelter.dk/giv
eller scan QR-koden

